

สำหรับระดมความคิด มุลินิสตศรี-สฤษดีวงศ์

ในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ขอเสนอพิจารณา ๓ เรื่อง คือ

๑.จัดสัมมนาระดับชาติเรื่อง "ภาคธุรกิจกับการศึกษา" เชิญนายกรัฐมนตรีมาเป็นประธานเปิด

องค์กรร่วมจัด : มุลินิสตศรี-สฤษดีวงศ์ สถาบันอาศรมศิลป์ สมาหอการค้าไทย

ชวน กลิน สารสิน ประธานหอการค้าไทย มาคุยล่วงหน้า

วิชัย อัครสกร รองประธานหอการค้าไทย จะเป็นผู้ประสานเรื่องนี้ต่อไป

กรณีตัวอย่าง สถาบันปัญญาวิวัฒน์ ของซีพีออล มีนักศึกษาจบไป ๑๐,๐๐๐ คน แล้วยังมี ศักยภาพที่จะทำอะไรอีกมาก

ปตท. สถาบันกำเนิดวิทย์, สถาบันวิทยสิริเมธี ที่ จ.ระยอง

มีชัย วีระไวทยะ จะเป็นตัวกระตุ้นที่ดี

ผลจากการสัมมนา เผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้

บริษัทต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการศึกษาเพิ่มขึ้น

หอการค้าจังหวัดทุกจังหวัด ร่วมกับภาคการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขับเคลื่อน “การศึกษากับการสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่”

ผลกระทบ นโยบายส่งเสริมให้ภาคธุรกิจมีบทบาทในการศึกษา จะเป็นพลังของการเปลี่ยนแปลง และจะต่อยอดออกไปอีกมาก

๒. ส่งเสริมให้เกิดกลไกประสานงานปฏิรูปการศึกษาในจังหวัด

นอกจากกลไกทางการคือ คณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ควรมีกลไกที่ไม่เป็นทางการที่ทำงานโดยอิสระ และเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันกับกลไกที่เป็นทางการ

ควรรวบรวมศึกษาความริเริ่มที่ก่อตัวขึ้นในจังหวัดต่างๆ รวมทั้งที่ **สสค.** หนุนให้เกิด เรื่องนี้จึงควรทำร่วมกับ **สสค.**

อีกรูปแบบหนึ่งคือการหนุนให้เกิด “มูลนิธิเพื่อจังหวัด....” เช่น มูลนิธิเพื่อจังหวัดกาญจนบุรี, ... ขอนแก่น,...สุพรรณบุรี,...ชุมพร ชื่อมูลนิธิเพื่อจังหวัดของตนๆ จะดึงดูดคนเก่งๆ คนมีบาร์มี คนเก่าคนแก่ของจังหวัดนั้นมารวมตัวกันเพื่อจังหวัดของตน นี่ส่วนหนึ่ง

แต่คนมีบาร์มีจะทำงานไม่ถูก ต้องมี **คณะทำงานเพื่อพัฒนาจังหวัดอย่างบูรณาการ** เป็นมือเป็นไม้ให้มูลนิธิ

คณะทำงานนี้ต้องดึงมาจากทุนที่สร้างกันขึ้นไว้ การพัฒนาในด้านต่างๆ ใน ๓ ทศวรรษที่ผ่านมาได้ **สร้างประชาสังคมจังหวัด** ขึ้นในทุกจังหวัด ในประชาสังคมจังหวัดมีคนที่มีวุฒิภาวะ มีความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถในการประสานงาน คนที่รู้เรื่องประชาคมจังหวัดดี คือ นพ.พลเดช เลขาธิการ สช.

“โครงการผู้นำเพื่ออนาคต” โดย ดร.อนุชาติ พวงสำลี ที่ **สสส.** สนับสนุน กำลังจะไปทำงานกับประชาคมจังหวัด

โดยรวมและส่งเสริมทุนเหล่านี้ เราอยู่ในฐานะที่จะมีคณะทำงานเพื่อพัฒนาจังหวัดอย่างบูรณาการ (โดยเอาชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวตั้ง) ในทุกจังหวัด ภายใต้มูลนิธิเพื่อจังหวัด ที่ผ่านมามีความพยายามรวมตัวกันในระดับจังหวัดในหลายจังหวัด แต่ไม่ก้าวหน้า เพราะลอยตัวอยู่ โดยไม่ไปเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น

จุดสำคัญที่จะทำให้เรื่องนี้เด่นได้ คือกลไกระดับจังหวัดต้องเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น โดยมีตำบลเป็นจุดยุทธศาสตร์ของการพัฒนา (ดูเอกสารเรื่องนี้)

จุดสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในพื้นที่คือ **แนวคิดบูรณาการ**

ที่ผ่านมามีปัญหาการศึกษาเพราะเป็นวิธีคิดแบบแยกส่วน ไปเอาวิชาเป็นตัวตั้ง

การศึกษาต้องบูรณาการอยู่กับการพัฒนาทุกด้าน การศึกษากับการสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่
เป็นตัวอย่างของแนวคิดบูรณาการ

ฉะนั้นกลไกประสานงานระดับจังหวัดคือ มูลนิธิเพื่อจังหวัด จึงเพื่อการพัฒนาอย่างบูรณาการในจังหวัด โดยเอาชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวตั้ง ภายในกลไกส่งเสริมการพัฒนาอย่างบูรณาการ มีกลไกส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษาด้วยโดยไม่ยาก และเป็นการดีด้วยที่กลไกส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกลไกส่งเสริมการพัฒนาอย่างบูรณาการ

ไม่น่าจะเป็นการยากเกินไปที่มูลนิธิสดศรีฯ ร่วมกับสสค. จะส่งเสริมให้มีกลไกประสานงานปฏิรูปการศึกษาในจังหวัดทุกจังหวัด แต่จะมีผลใหญ่มาก

๓. สร้างรูปแบบการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัวระดับตำบล ที่สามารถขยายตัวได้ทั่วประเทศ

คุณภาพเด็กและเยาวชนสำคัญยิ่งต่ออนาคตของประเทศ

เรื่องพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมีการสร้างความรู้ทางวิชาการกันมา ๓ ทศวรรษ นโยบายก็มีการพูดกันมาเป็นระยะๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สร้างศูนย์เด็กเล็กกันอย่างค่อนข้างทั่วถึง แต่คำถามเกี่ยวกับคุณภาพเด็กและเยาวชนก็ยังอยู่

ถ้าพิจารณาถึงองค์ประกอบ ๓ ประการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าช่องว่างของกลไกที่ยังขาดแสดงด้วยภาพดังนี้

คืออะไรที่จะมาเชื่อมโยงนโยบาย วิชาการ และการปฏิบัติในพื้นที่ ขอเรียกสิ่งนี้ว่า **สถาบันเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว ระดับตำบล**

สถาบันเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว ระดับตำบล (**สद्यต.**) คือ กลุ่มคนไม่ใหญ่นักที่สร้างความเข้าใจการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัวในชุมชน โดยการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สद्यต. หนึ่งอาจทำงานใน ๑๐ ตำบล หรือ ๑ อำเภอ เมื่อเริ่มต้น

สद्यต. อาจเป็นมูลนิธิต่างๆ หรือกลุ่มที่มาจากสถาบันการศึกษา หรือภาคธุรกิจ หรือหน่วยงานราชการก็ได้ โดยที่คุณภาพเด็กและเยาวชนเป็นอนาคตของประเทศ ทุกภาคส่วนต้องร่วมด้วยช่วยกัน โดยมี **สद्यต.** ทำงานในทุกอำเภอทั้ง ๘๐๐ อำเภอทั่วประเทศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทุกฝ่าย จะทำให้เกิดเครือข่ายเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ครอบคลุมทั่วประเทศ เครือข่ายจะมีชีวิตที่ขยายตัว และเพิ่มคุณภาพขึ้นเรื่อยๆ ก่อให้เกิดความสุขและความสร้างสรรค์ยิ่งนัก

มูลนิธิสดศรีฯ อาจทำเรื่องนี้ โดยร่วมมือกับ มูลนิธิสยามกัมมาจล และแผนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของ**สสส.** และต่อไปเมื่ออ้อยเกษียณจาก**สสส.** ไปทำงานมูลนิธิสภาการศึกษา มูลนิธิสภาการศึกษา ก็อาจเป็นภาคีขับเคลื่อนเรื่องนี้ โดยที่เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ที่สังคมโหยหาความสำเร็จ ถ้าเสนอโครงการอย่างมีพลังน่าจะได้รับ ความสนับสนุนทางการเงินอย่างดีจากทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจ

ขอเสนอ ๓ เรื่อง เพื่อระดมความคิดในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ประเวศ วะสี

เขียนเมื่อวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐
